
**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
„ЮГОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „НЕСЕБЪР“**

ДОКЛАД

**ОТ ИЗВЪРШЕНИЯ МОНИТОРИНГ В ПЕРИОДА
ЯНУАРИ -ДЕКЕМВРИ 2020 г.**

Докладът е извършен въз основа на анализи в периода януари – декември 2021 година, във връзка с мониторинга и инвентаризацията на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) на територията на ТП Държавно ловно стопанство „Несебър“ и благодарение на наблюденията и констатациите на неуморните и всеотдайни служители в стопанството. Инвентаризацията и мониторинга са извършени, съгласно разработени и утвърдени системи като: „Система за провеждане на мониторинг на биологичното разнообразие и горите с висока консервационна стойност“ и „Програма за управление на елементи на биоразнообразието и горите с висока консервационна стойност“.

Територията на ДЛС „Несебър“ обхваща най-източната част и склоновете на Стара планина (Еминска Стара планина). Характерни за района на стопанството са плоските била с надморска височина до 450 m. и стръмните дерета. Разнообразният релеф, умереноконтиненталният климат и плодородните почви са добра предпоставка за голямото биологично разнообразие в района. Горските екосистеми попадащи в територията на стопанството са изключително ценни, заради своите специални функции, които притежават. Ценността се изразява в икономически, екологичен и социален аспект. Екосистемите в района, които са с различен природозащитен статус, поддържат богат растителен и животински свят и имат средозащитна, водоохранна и рекреационна функция. Доминиращите видове в нашите екосистеми са предимно от рода Дъб (*Quercus spp.*) образуващи смесените дъбови гори от *Quercus petraea*, *Quercus frainetto*, *Quercus cerris* и *Quercus pubescens*. По-рядко срещани са екосистемите с представители от рода Бук (*Fagus spp.*) образуващи термофилните букови гори и видовете от рода Габър (*Carpinus spp.*) образуващи горите от обикновен и келяв габър.

ТП ДЛС „Несебър“ управлява територия от **37 464,1** ha., разпределена по различните видове собственост, както следва:

№	Вид собственост	Площ (ha)	%
1.	Държавни гори и земи	18 792,8	50,2
2.	Общински земи и гори	17 497,0	46,7
3.	Физически и юридически лица	1174,3	3,1
4.	Гори временно стопанисвани от общината	0	0
Общо:		37464,1	100

ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ:

1. Растителни и животински видове подлежащи на мониторинг и наблюдения в ТП ДЛС „Несебър“ (информация от специализиран доклад за ГВКС – 2018 г.; Приложение 1А и 1Б.)

1.1. Растителни видове на територията на стопанството:

- Източен лопох (*Trachystemon orientalis* L.)
- Черноморска ведрица (*Fritillaria pontica* Wahlenb.)
- Блатно кокиче (*Leucojum aestivum* L.)
- Червена пираканта (*Pyracantha coccinea* Roem.)
- Българска круша (*Pyrus eleagrifolia* subsp. *Bulgatica*)
- Снежно кокиче (*Galanthus nivalis* L.)

1.2. Животински видове на територията на стопанството:

- Видра (*Lutra lutra*)
- Черен щъркел (*Ciconia nigra* L.)
- Горски бекас (*Scolopax rusticola* L.)
- Малък креслив орел (*Aquila pomarina*)
- Орел змияр (*Circaetus gallicus*)
- Малък орел (*Hieraetus pennatus*)
- Черна каня (*Milvus migrans*)
- Южен белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos* lilfordi)
- Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)
- Шипопашата костенурка (*Testudo hermanni*)
- Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*)
- Сив кълвач (*Picus canus*)
- Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*)
- Черен кълвач (*Dryocopus martius*)
- Осояд (*Pernis apivorus*)
- Голям ястреб (*Accipiter gentilis*)
- Малък ястреб (*Accipiter nisus*)
- Сокол орко (*Falco subbuteo*)
- Бухал (*Bubo bubo* L.)
- Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*)
- Голям буков сечко (*Morimus asper funereus*)
- Голям дъбов сечко (*Cerambyx cerdo*)

В изпълнение на Принцип 9. От Националния FSC стандарт за управление на горите в България има изготвен рапорт, включващ формуляри от проведения мониторинг през 2020 г. за установяване, присъствие и състояние на екземпляри и популации от ВКС 1.2. и ВКС 1.3. Също така и констативен протокол №017421 от МОСВ, РИОСВ „Бургас“ за мониторинга на Блатното кокиче (*Leucojum aestivum* L.) в защитена местност „Калината“.

РАСТЕНИЯ:

1. Формуляр №1 за мониторинг на Блатното кокиче (*Leucojum aestivum* L.):
През месец април бяха проведени мониторинг и инвентаризация на блатното кокиче в ЗМ „Калината“, отдел ..... на площ 550 кв. м. От наблюденията на вида се установи, че плътността на популацията е 30-35 бр./кв.м., процентното покритие е 90%, младите екземпляри са в диапазон от 25 до 30 бр./кв.м., а фертилните в диапазон от 5 до 10 бр./кв.м. Общото състояние на популацията е добро, липсват следи от антропогенна намеса.
2. Формуляр №2 за мониторинг на Червената пираканта (*Pyracantha coccinea* Roem.):
През месец август бяха проведени мониторинг и инвентаризация на червената пираканта в ЗМ „Смриките“, отдел ..... на площ от 720 кв. м. От наблюдението на вида се установи, че плътността на популацията е 1-2 бр./кв.м., процентното покритие е 80%, младите екземпляри са 1037 бр. за цялата площ, а фертилните 43 бр. Заключение е, че общото състояние на популацията е добро, липсват вредители и повреди от абиотични, биотични и антропогенни фактори.
3. Формуляр №3 за мониторинг на Снежното кокиче (*Galanthus nivalis* L.):
През месец април бяха проведени мониторинг и инвентаризация на снежното кокиче в отдели:.....
В отдел ..... б на площ 260 кв.м. се установи, че плътността на популацията е 7-8 бр./кв.м., процентното покритие е 40%, младите екземпляри са 1882 бр. за цялата площ, а фертилните 68 бр.

В отдел ..... „В“ на площ 330 кв.м. се установи, че плътността на популацията е 11-12 бр./кв.м., процентното покритие е 50%, младите екземпляри са 3705 за цялата площ, а фертилните 90 бр. В общо заключение от наблюденията в двата отдела, се стигна до извода, че въпреки ниската плътност на популацията и ниското процентно покритие на вида върху площта – популацията е в добро и стабилно състояние. Липсват повреди от абиотичен и биотичен характер.

4. Формуляр №4 за мониторинг на българската круша (*Pyrus eleagrifolia* subsp. *Bulgatica*):

През месец юни бяха проведени мониторинг и инвентаризация на българската круша в отдели: ..... и .....

В отдел ..... на площ от 190 кв. м. се установи, че плътността на популацията е 1 (0,5) бр./кв. м., процентното покритие е 20%, младите екземпляри са средно 86 бр. за цялата площ, а фертилните 9 бр.

В отдел ..... на площ 220 кв. м. се установи, че плътността на популацията е 1 (0,5) бр./кв.м., процентното покритие е 30%, младите екземпляри са средно 103 бр. за цялата площ, а фертилните 7 бр.

Общото заключение за двата отдела е, че въпреки средното състояние на популацията за отдел ..... и доброто състояние в отдел ..... – видът е в екологичен баланс със заобикалящата го среда, здравословното състояние е добро и липсват значителни повреди от екологични фактори.

В изпълнение на Принцип 9. От Националния FSC стандарт за управление на горите в България има изготвен рапорт, включващ формуляри от проведения мониторинг през 2020 г. за установяване, присъствие и състояние на екземпляри и популации от ВКС 1.2. и ВКС 1.3.

ЖИВОТНИ:

1. Формуляр №1 за мониторинг на Полубеловратата мухоловка (*Ficedula semitorquata*) Homeyer, 1885:

Полубеловратата мухоловка се среща в южните части на стопанството. От извършените наблюдения се установиха малко на брой индивиди и гнезда. В района на мониторинг, има наличие на хралупести дървета и острови на старостта, които могат да благоприятстват за развитието на добра популация. Въпреки ниската численост по време на наблюденията, считаме, че популацията е стабилна, а поведението нормално за вида.

2. Формуляр №2 за мониторинг на Сивия кълвач (*Picus canus*) Gmelin, 1788:

На територията на стопанството сивият кълвач се среща в отдели:.....;

По време на наблюденията се установи, че поведението на вида е нормално, а популацията – стабилна. Също така се установиха и условия за развитието на балансираната популация – дървета с хралупи, острови на старостта, мъртва дървесина и умиращи дървета.

3. Формуляр №3 за мониторинг на Черния кълвач (*Dryocopus martius*) Linnaeus, 1758:

По време на наблюденията са установени: добра популация, условия за развитие на вида и гнездови двойки. Поведението е нормално, а гнезденето е в точния за вида период. Не са установени потенциални заплахи за развитието, спокойствието и размножаването на вида.

4. Формуляр №4 за мониторинг на Големия ястреб (*Accipiter gentilis*) Linnaeus, 1758:

От редките наблюдения на отделни индивиди на територията на стопанството е установено: нормално поведение, липса на заплахи за развитието, спокойствието и размножаването на вида. Има условия за развитието на екологически стабилна популация.

5. Формуляр №5 за мониторинг на Малкия ястреб (*Accipiter nisus*) Linnaeus, 1758:

От редките наблюдения на отделни индивиди на територията на стопанството е установено: нормално поведение, липса на

заплахи за развитието, спокойствието и размножаването на вида. Има условия за развитието на екологически стабилна популация.

6. Формуляр №6 за мониторинг на Сокола орко (*Falco subbuteo*) Linnaeus, 1758:

На територията на стопанството са наблюдавани отделни индивиди, предимно в широколистни гори с наличие на стари дървета. Индивидите са с нормално за вида поведение. Не е установено наличие на опасности за вида. Има условия за развитие на устойчива популация.

ВКС 1.3. КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ

1. Примери за важни временни концентрации:

- Концентрации на мигриращи птици;
- Концентрации на зимуващи птици;
- Гнездовища;
- Токовища;
- Колонии от прилепи;
- Миграции на риби до местата за хвърляне на хайвер;
- **Сватбовища на елени;**
- Струпванена земноводни или техните малки в ларвен стадий във водоеми или места за зимуване;
- Концентрации на мигриращи земноводни;
- Зимовища на влечуги;
- Струпване на безгръбначни в стари хралупести дървета, стоящи мъртви и покрити с гъби дървета и гниеща дървесина;

2. Важни критични концентрации на територията на ТП ДЛС „Несебър“:

- **Сватбовища на благороден елен:**
Благородният елен (*Cervus elaphus*) е вид със запас под нормалния за стопанството (..... бр. за цялата площ на ДЛС „Несебър“ – пролетна таксация 30.03.2020г.). Обитава всички горски комплекси в територията, но предпочита по изредените

широколистни и смесени гори с повече тревна растителност и подраст.

Формуляр за мониторинг – ВКС 1.3. критични концентрации на видове: През периода на сватбуване вида е наблюдаван многократно. В поведението не се наблюдават разлики от нормалното. Популацията е в екологичен баланс и е стабилна. Няма следи от нанесени щети върху хранителната база, местата за почивка и отделни индивиди.

ВКС 3. ЕКОСИСТЕМИ И МЕСТООБИТАНИЯ. РЕДКИ, ЗАЩИТЕНИ И ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ЕКОСИСТЕМИ, МЕСТООБИТАНИЯ ИЛИ РЕФУГИИ.

1. Характеристики определящи горите във фаза на старост и редки застрашени или изчезващи екосистеми.

- Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид;
- Биотопна дървесина и в частност количеството и състоянието на мъртвата дървесина;
- Пространствена структура – структурно разнообразие, природни нарушения. Структурното разнообразие като елемент на устойчивостта;
- Трофичен потенциал, в частност възможност на растителните видове да осигуряват хранителна база за разнообразието.
- Симбиотрофизъм – възможност за осигуряване на среда за развитие на микориза, като елемент на устойчивостта;
- Автохтонност – гори изградени от автохтонни видове с минимално участие на неместни видове;

2. Редки, застрашени или изчезващи екосистеми идентифицирани на територията на ТП ДЛС „Несебър“:

- G1.6E11/G1.E1/91S0 Eastern Balkan Range oriental beech forests;
- G1. A1C3 Гори от зимен дъб (*Quercus petraea*);
- G1.76A41/G1.A1C3/9170 G1.76(1) Stranja (*Quercus polycarpa*) forests;

- G1.A4. Смесени широколистни гори (*Fraxinus excelsior*, *Acer* spp., *Tilia* spp.) на стръмни склонове;
- G1.7C41/91Z0 Silver lime woods – Гори с доминиране на сребролистна липа (*Tilia tomentosa*);
- G1.7371 – Гори от космат дъб;
- G1.A4/9180 Ravine and slope woodland;
- G1.A322 – Гори от обикновен габър;
- G1.737/91AA. Eastern sub-Mediterranean white oak woods;
- G1.6E1 – Термофилни букови гори.
- G1.736/G1.768/G1.761/G1.7A1 – Смесени дъбови гори (*Q.petraea*, *Q. frainetto*, *Q.cerris*);
- G1.7C22. – Гори от келяв габър;

В изпълнение на Принцип 9. От Националния FSC стандарт за управление на горите в България има изготвен рапорт, включващ формуляри от проведения мониторинг през 2020 г. за установяване, присъствие и състояние на екземпляри и популации от ВКС 3.

Рапортът съдържа 19 формуляра за мониторинг на редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми (ВКС 3.). Формулярите съдържат информация за извършен мониторинг на следните екосистеми:

- Гори от зимен дъб: отдел 16 „д“, площ 9,4 ha. с добро общо здравословно състояние, наличие на места с възобновяване на зимен дъб и без наличие на дегенеративни процеси и възможни причини за такива.
- Смесени широколистни гори (планински ясен, явори, липи) на стръмни склонове: отдел 259 „т“, площ 0,9 ha. с добро здравословно състояние, наличие на места с естествено възобновяване на обикновения явор и липата и без наличие на дегенеративни процеси и заплахи.
- Гори от космат дъб: отдел 418 „д“- площ 12 ha./отдел 419 „а“ – площ 26,1 ha. с добро здравословно състояние, наличие на места с естествено възобновяване на космат дъб (на групи) и без реални и потенциални заплахи.
- Гори от обикновен габър: отдел 360 „с“ – площ 1,3 ha. със средно здравословно състояние, наличие на места с естествено възобновяване, предимно с концентрация на габър и мъждрян.

Без наличие на реални и потенциални заплахи и дегенеративни процеси.

- Термофилни букови гори: отдел 379 „в“ – площ 5,7 ha./отдел 379 „д“ – площ 15,8 ha./отдел 379 „ж“ – площ 4,1 ha./отдел 379 „к“ – площ 1,7 ha./отдел 379 „л“ – площ 0,4 ha./отдел 383 „ж“ – площ 3,6 ha./отдел 435 „б“ – площ 3,6 ha. с добро и средно здравословно състояние, наличие на възобновяване на източен бук и габър и без наличие на дегенеративни процеси и потенциални заплахи.
- Смесени дъбови гори: отдел 21 „в“ – площ 11,1 ha./отдел 22 „к“ – площ 21,1 ha./отдел 22 „л“ – площ 17,2 ha./отдел 22 „о“ – площ 1,2 ha./отдел 23 „к“ – площ 6,9 ha. с добро, но преобладаващо средно здравословно състояние. Наличие на естествено възобновяване и подраст от зимен дъб и благун. Без наличие на реални и потенциални заплахи.
- Гори от келяв габър: отдел 270 „е“ – площ 4,8 ha./отдел 311 „в“ – площ 5,5 ha. със средно здравословно състояние, наличие на възобновяване и подраст от глог и дрян, частично от келяв габър. Без наличие на значителни повреди и потенциални заплахи.

ВКС 4. ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО ЗНАЧЕНИЕ. ОСНОВНИ ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО (НЕЗАМЕНИМО) ЗНАЧЕНИЕ В ОПРЕДЕЛЕНИ СИТУАЦИИ ВКЛ. ОПАЗВАНЕ НА ВОДОСБОРИ И КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА НА УЯЗВИМИ ПОЧВИ И СКЛОНОВЕ.

1. Определени компоненти:

- Гори представляващи единствени източници на питейна вода;
- Гори от решаващо значение за водосбора;
- Гори с решаващо противоерозионно значение;
- Гори с пожарозащитни функции;
- Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството;

ВКС 4.1. Гори – единствени източници на питейна вода:

За територията на ДЛС „Несебър“ в тази консервационна стойност попадат следните отдели и подотдели, определени като вододайни зони, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди.

Включените горскостопански единици са определени въз основа на Лесоустройствения проект на стопанството:

- Вододайните зони попадат в отдели и подотдели от отдел 5 до отдел 569.

ВКС 4.2. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТЕ.

За територията на ДЛС „Несебър“ са определени ГВКС, покриващи изискванията на т. 4 и т. 7 от определението, съгласно Практическото ръководство за определяне на ГВКС.

- Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fraxinus oxycarpa*, *Ulmus minor*, *Ulmus laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *Populus nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение. Идентифицирани са в отдел 554.
- ГТ попадащи в санитарно охранителна зона 3 на язовирите, чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на наредба 3 от 2000г.

ВКС 4.3. ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОИОННО ЗНАЧЕНИЕ.

1. Критерии:

- ГТ с наклон над 30 градуса;
- Гори, създадени по технически проекти за борба с ерозията;
- Гори, предпазващи населени места;

От горските територии включени в територията на ТП ДЛС „Несебър“ за тази консервационна стойност се покриват определението по т. 1 и т. 2.

- ГТ с наклон над 30 градуса: отдели **9 м; 12 8, б; 13 и; 14 а, б, в; 15 е; 19 м, п; 32 а; 36 г; 37 а; 40 а; 135 4; 219 а, ж; 230 б; 232 б; 246 ж; 249 а; 258 н; 270 е; 274 2; 296 е; 298 ж; 310 4, 6; 311 1, 2, 10, а, б, в; 312 б, д; 313 8, 320 3; 349 е; 351 2; 352 1; 354 3, 5, а; и др.**
- Гори, създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси: отдели **340**

2, е, ж; **349** з, и; **350** 1, г; **351** 1,2,3,4,5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н; **352** 1, 5, 6, а, б, в, г, д, е, ж, к, л, м, н, о, п, р; и др.

ВКС 6. КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ. МЕСТА, РЕСУРСИ, МЕСТООБИТАНИЯ И ЛАНДШАФТИ ОТ ГЛОБАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО, КУЛТУРНО, АРХЕОЛОГИЧНО ИЛИ ИСТОРИЧЕСКО ЗНАЧЕНИЕ.

1. На територията на ТП ДЛС „Несебър“ попадат следните обекти;

- **Параклис „Свети Андрей Първозвани“**, намиращ се в подотдел 473 „в“;
- **Мюсюлмански молитвен дом (джамия)**, намиращ се в подотдел 8 „5“;
- **Мюсюлмански гробищен парк**, намиращ се в подотдел 6 „5“, 6 „а“;

2. Туристически маршрут:

През територията на ТП ДЛС „Несебър“ преминава международният туристически маршрут „Ком-Емине“.

3. Вековни дървета:

- Цер – с. Кошарица, отдел .....„б“, възраст – 335 г.
- Благун – с. Баня, отдел ..... „в“, възраст – 350 г.
- Благун – с. Баня, отдел ..... „в“, възраст – 400 г.
- Зимен дъб – с. Кошарица, отдел ..... „з“, възраст – 335 г.
- Зимен дъб – с. Рожден, отдел ..... „л“, възраст – 240 г.
- Зимен дъб – с. Рожден, отдел ..... „к“, възраст – 240 г.

**Заличен по чл. 2 от
ЗЗЛД**

Изготвил:

/Свилен Атанасов – горски надзирател/

